

Ulkomaille ortopediksi – muistilista

Tim Söderlund, Töölön sairaala, HYKS

Antti Sommarhem, Lasten ja nuorten sairaala, HYKS

Olli Savola, Omasairaala, Helsinki

Ville Mattila, TAYS ja Karolinska Sjukhuset, Tukholma

Toisille ulkomailta työskentely voi olla pitkäaikainen haave ja toisille siihen voi tarjoutua mahdollisuus varsin yllättäen. Ulkomaille muuttamiseen ja siellä työskentelyyn vaikuttavat monet ammatilliset mutta myös siviilielämän asiat. Suomessa ei ole vakiintunutta asemaa erikoistumisen jälkeisellä eriytymiskoulutuksella (fellowship training) kuten monessa muussa maassa. Fellowship -jaksolla vastavalmistunut erikoislääkäri (tai joskus loppuvaiheen erikoistuva) työskentelee puolesta vuodesta kahteen vuoteen usein eri sairaalassa kuin missä on erikoistumiskoulutuksen suorittanut. Fellowship -aikana syvennyttään usein siihen oman erikoisalansa erityisosaamisalueeseen, mihin aikoo keskittyä jatkossa, esim. endoprotetiikka, olkakiurgia, polvikirurgia. Fellowship -virkoja voi yleensä hakea erikoistumisen loppuvaiheessa tai valmiina erikoislääkärinä. Verrattuna ns. virkatyöhön, fellowship -virkaan liittyvä lupaprosessi on useimmiten kevyempi kuin täyden erikoislääkäri statuksen hakeminen. SOY:n Lapin kurssilla 2014 järjestetään erillinen sessio ulkomailta ortopedinä työskentelystä. Tässä sessiossa käydään esimerkkien avulla läpi hakuprosessia ja käytännön asioita. Tämän session pohjalta on laadittu muistilista ulkomaille töihin lähtevien avuksi. Muistilista on koottu kirjoittajien omien kokemusten pohjalta kattaen prosessit Ison-Britannian, Ruotsin, Singaporen ja Australian osalta.

Ennen lähtöä:

- Selvitä itsellesi omat tavoitteesi ulkomailla työskentelystä
- Selvitä missä paikoissa pääset tavoitteeseesi (Esim. Fellown asema leikkaussalissa vaihtelee. Pitkäaikaisempaa fellowship -jaksoa miettivälle voi olla mielekkäämpää valita paikka, missä pääsee itsekin puikkoihin)
- Selvitä kenellä voisi olla kontakteja em. paikkaan ja hyödynnä niitä
- Selvitä miten voit tehdä toiveesi mukaista kliinistä / tutkimustyötä em. paikassa
- Pyydä suositukset ajoissa
- Käy tutustumassa kohteeseen ennen kuin teet lopullisen päätöksen. Kannattaa keskustella paikan päällä toisten fellowship -jaksolla olevien ja erikoistuvien lääkärin kanssa heidän työstään. Silloin saat mahdollisimman realistisen käsityksen tulevasta työnkuvastasi, pätevyyksistasi ym.
- Valittuasi kohteen, selvitä hakuprosessi
- Varaa riittävästi aikaa hakuprosessiin, 6–12 kuukautta
- Selvitä eri rahoitusmahdollisuudet (kliiniset apurahat, tutkimusapurahat, mahdolliset fellow -pedit, palkkatyö)
- Hoida kaikkien tarvittavien papereiden ja todistusten hankinta riittävän ajoissa
- Huolehdi että kotimaiset todistuksesi on käännetty virallisen kielenkääntäjän toimesta kohdemaan kielelle
- Selvitä tarvittavat vakuutukset
- Selvitä etukäteen mitkä kaikki työhön suoranaisesti liittymättömät asiat joudut hoitamaan kohteessa
- Selvitä veroasiat
- Jos olet lähdössä matkaan perheen kanssa, varmista että koko perhe on taatusti hankkeen takana. Suunnittele järjestelyt niin että perhe viihtyy ja pärjää. Valmistaudu siihen että vapaa-aikaa ei välttämättä jää samalla tavalla kuin kotimaassa.
- Jos olet saanut Suomesta apurahaa, muista maksaa eläkemaksut
- Selvitä viranomaismaksut
- Selvitä terveysvaatimukset (rokotukset, todistukset, yms.) ajoissa

Saapuessasi kohteeseen:

- Varaa riittävästi aikaa asioiden järjestelyihin paikallisesti
- Aloittaessasi työt selvitä rauhassa paikalliset tavat
- Mukaudu paikallisiin tapoihin (muista, että useissa paikoissa Fellow on koulutettava, ei kouluttaja)
- Ole kiinnostunut ja aktiivinen
- Pyri osallistumaan myös työajan ulkopuolisiin tapahtumiin
- ”Think outside the box”

Palatessasi Suomeen:

- Selvitä ennen paluuta miten vakuutukset, palkat, eläkkeet ja verot tulee hoitaa kohdemaassa
- Mieti rauhassa miten voit hyödyntää oppejasi palatessasi töihin
- Pidä yllä suhteita ulkomaan tuttuuhisi, kutsu heitä vierailulle Suomeen
- Auta nuorempia maailmalle aikovia kollegoja